

Termini tan-Negożju

Wealth Management u Investment Centres

Appendiċi F

Twissijiet ta' Riskju

Appendiċi F

Twissijiet ta' Riskju

1. Riskji ġenerali

1.1 Volatilità tal-qliġ

Il-valur tal-investimenti u l-ammont ta' dħul derivat minnhom jista' jinżel kif ukoll jitle' . L-investimenti kollha jistgħu jiġu affettwati minn varjetà ta' fatturi, inklużi kundizzjonijiet tas-suq makroekonomiċi bħall-ambjent tar-rati tal-imġax jew tal-kambju, jew fatturi politiċi ġenerali oħra flimkien ma' aktar fatturi speċifiċi għall-kumpanija jew għall-investment.

1.2 Likwidità u titoli li ma jistgħux jiġu realizzati faċilment

Xi investimenti jistgħu jkunu mhux likwidi ħafna, li jfisser li huma nnegożjati b'mod mhux frekwenti, u għalhekk jista' jkun diffiċli li jinbiegħu fi żmien raġonevoli jew bi prezz li jirrifletti l-valur "ġust". F'każijiet estremi, l-investment jista' jkun f'titoli li ma jistgħux jiġu realizzati faċilment. Dan ifisser li l-investment la huwa titolu tal-gvern, u lanqas investment elenkat, u lanqas investment li jiġi nnegożjat regolarment fuq il-borża. F'dan il-każ jista' ma jkunx hemm suq sekondarju disponibbli, u jista' jkun diffiċli li tinkiseb kwalunkwe informazzjoni indipendenti affidabbli dwar il-valur u r-riskji assoċjati ma' investment bħal dan.

1.3 Ingranaġġ għall-investment

L-użu tas-self għall-investment iżid kemm il-volatilità kif ukoll ir-riskju tal-investment. Dan japplika jekk kumpanija jkollha self sinifikanti, jew jekk strument ta' investment jippermetti mod ieħor lill-investitur biex jikseb skopertura ekonomika ferm akbar għal assi milli jithallas fil-punt tal-bejgħ. Japplika wkoll jekk l-investitur jissellef flus għall-iskop speċifiku tal-investment. L-impatt tal-ingranaġġ jista' jkun kif ġej:

- iċ-ċaqliq fil-prezz ta' investment iwassal għal volatilità ferm akbar fil-valur tal-pożizzjoni ingranata, u dan jista' jwassal għal waqgħat fil-valur f'daqqa u kbar;
- l-impatt tal-ispejjeż tal-imġax jista' jwassal għal żieda fi kwalunkwe rata ta' redditu meħtieġa biex jintlaħaq il-punt ta' ekwilibriju; jew
- il-klijent jista' ma jirċievi xejn lura jekk ikun hemm waqgħat kbar sinifikanti fil-valur tal-investment.

1.4 Kambju

L-investimenti ddenominati f'muniti barranin jiffrun riskji addizzjonali relatati mar-rata tal-kambju rilevanti. Iċ-ċaqliq fir-rati tal-kambju jista' jikkawża l-valur ta' investment biex iwarja b'mod favorevoli jew sfavorevoli.

1.5 Affarijiet tat-taxxa u legali

Ġenerali

Inti għandek ir-responsabbiltà unika għall-immaniġġjar tal-affarijiet tat-taxxa u legali tiegħek inkluż li tagħmel kwalunkwe preżentazzjoni u ħlas applikabbli u li tikkonforma ma' kwalunkwe liġijiet u regolamenti applikabbli. Ahna ma tajniek l-ebda parir fiskali jew legali u lanqas se nagħtuk u nirrakkomandaw li inti tikseb il-parir fiskali u legali indipendenti tiegħek stess imfassal għaċ-ċirkostanzi individwali tiegħek. It-trattament fiskali ta' prodotti ta' investment jista' jkun kumpless, u l-livell u l-bażi tat-tassazzjoni jistgħu jinbidlu matul it-terminu ta' kwalunkwe prodott. L-investituri prospettivi għandhom għalhekk jiksibu parir fiskali professjonali xieraq għaċ-ċirkostanzi tagħhom stess qabel ma jinvestu.

FATCA

Il-FATCA timponi reġim ġdid ta' rapportar u, potenzjalment, tletin fil-mija (30 %) taxxa minn ras il-ġajjn fir-rigward ta': (i) ċerti pagamenti minn sorsi fl-Istati Uniti; (ii) dawk hekk imsejja "foreign pass-thru payments" magħmula lil ċerti istituzzjonijiet finanzjarji mhux tal-Istati Uniti li ma jikkonformawx ma' dan ir-reġim ta' rapportar ġdid; u (iii) ħlasijiet lil ċerti persuni li ma jipprovdwx informazzjoni ta' identifikazzjoni fir-rigward ta' interessi mahruġa minn istituzzjoni finanzjarja parteċipanti mhux tal-Istati Uniti.

Jekk insiru soġġetti għal taxxa minn ras il-ġajjn bħala riżultat tal-FATCA, il-qliġ tiegħek jista' jiġi affettwat. Jekk ahna nbatu t-taxxa minn ras il-ġajjn mill-Istati Uniti bħala riżultat tal-FATCA, nistgħu nieħdu kwalunkwe azzjoni fir-rigward tal-fondi miżmuma f'kontijiet magħna f'ismek biex niżguraw li tali taxxa miżmuma tkun sostnuta ekonomikament minnek jekk in-nuqqas tiegħek li tipprovdni l-informazzjoni meħtieġa jew li ssir FFI parteċipanti (jiġifieri istituzzjoni finanzjarja barranija) ikun ta lok għaž-żamma tat-taxxa.

Riskji tal-Istandard Komuni ta' Rappurtar

L-OECD żviluppat standard globali ġdid għall-iskambju awtomatiku ta' informazzjoni finanzjarja bejn l-awtoritajiet tat-taxxa (l-**"Istandard Komuni ta' Rappurtar"**), li huwa simili għall-FATCA. Malta hija ġurisdizzjoni firmatarja tal-Istandard Komuni ta' Rappurtar.

Ir-rekwiżiti għall-konformità mal-Istandard Komuni ta' Rappurtar, jistgħu jimponu piżijiet u spejjeż addizzjonali fuqna u fuq il-klijenti tagħna. Għalkemm aħna nippruvaw nissodisfaw kwalunkwe obbligu impost fuqna mill-Istandard Komuni ta' Rappurtar, ma tista' tingħata l-ebda assigurazzjoni li se nkunu nistgħu nissodisfaw dawn l-obbligi. L-implimentazzjoni tal-Istandard Komuni ta' Rappurtar jista' jitleb li aħna nagħmlu diliġenza dovuta addizzjonali u nirrapportaw fuq kontijiet miżmuma magħna minnek jekk int persuna rapportabbli f'ġurisdizzjonijiet parteċipanti oħra. Aħna nistgħu nitolbu ċerta informazzjoni finanzjarja addizzjonali mingħandek biex nikkonformaw mad-diliġenza u l-obbligi ta' rapportar tagħna taht l-Istandard Komuni ta' Rappurtar. Jekk ma nkunux nistgħu niksbru mingħandek l-informazzjoni meħtieġa, nistgħu niehdu l-passi kollha meħtieġa biex nevitaw is-sanzjonijiet li jirriżultaw.

2. Riskji speċifiċi għall-investment**2.1 Titoli tal-Ekwità u Fondi tal-Ekwità**

Is-sjeda ta' titolu tal-ekwità tirrappreżenta sehem dirett fil-kumpanija kkonċernata. Investment bħal dan se jipparteċipa bis-sħiħ fir-riskju ekonomiku tal-kumpanija u l-valur tiegħu jista' għalhekk jinżel kif ukoll jitlea. Il-volatilità tal-prezz tas-swieq tal-ekwità tista' tinbidel malajr, u ma tistax tiġi preżunta li se ssegwi xejriet storiċi. F'kundizzjonijiet negattivi tas-suq, jista' jkun hemm Telf ta' kapital irrekuperabbli. Fl-aġar każ, il-kumpanija tista' tfalli u, jekk jiġri hekk, l-ekwità tagħna tista' ssir bla valur. It-titoli tal-ekwità huma komunement użati minn investituri li jkunu qed ifittxu tkabbir tal-kapital fit-tul. Eżempji ta' karatteristiċi tipiċi tal-kumpanija li jistgħu jżidu r-riskji ta' investment fl-ekwità huma:

- a. kapitalizzazzjoni tas-suq baxxa;
- b. sett ta' prodotti li mhux diversifikat jew dipendenza fuq swieq uniċi bħala sors ewleni ta' dħul;
- c. dipendenza sinifikanti fuq is-self bħala sors ta' finanzjament;
- d. livell sinifikanti ta' spejjeż fissi biex jiġihallu, irrISPettivament mill-livelli ta' output, produzzjoni jew fatturat;
- e. sorsi ta' dħul ewlenin li huma ta' natura staġjonali jew **"ċikliċi"**; u
- f. kumpaniji li jinnegożjaw primarjament fi swieq emergenti, partikolarment f'kundizzjonijiet ħżiena tas-suq, jew f'pajjiżi fejn id-drittijiet tal-proprietà legali jistgħu jkunu diffiċli biex jiġu infurzati.

L-ekwità ta' xi kumpaniji iżgħar tista' tiġi nnegożjata f'ammonti żgħar ħafna għal kull sehem, u investment f'din it-tip ta' ekwità normalment jinvolvi differenza proporzjonalment kbira bejn il-prezz tax-xiri u tal-bejgħ tas-suq. L-effett ta' din id-differenza jfisser li bejgħ immedjat jista' jirrealizza Telf sinifikanti.

Kumpaniji iżgħar oħra jistgħu ma jkunux soġġetti għar-regoli ta' awtorità tal-elenkar. Kumpaniji bħal dawn x'aktarx ikunu impriżi ta' riskju għoli u jista' jkollhom storja ta' kummerċ jew tim maniġerjali mhux ippruvati. Dawn l-ishma azzjonarji jistgħu ma jkunux jinbiegħu malajr, u jista' jkun diffiċli li dawn jiġu realizzati jew ivalutati indipendentement minhabba n-nuqqas ta' suq sekondarju tan-negożjar.

Ir-riskji involuti fl-investment ta' ekwità spiss jistgħu jiġu ġestiti permezz ta' investment ġo strumenti ta' investment diversifikati, jew billi jinvestu direttament f'firxa wiesgħa ta' kumpaniji, industrij, pajjiżi u muniti differenti.

2.2 Titoli ta' Dejn u Fondi ta' Dħul Fiss

Il-valur tal-investimenti ta' dejn (jew **"bonds"**) ġeneralment huwa mistenni li jkun aktar stabbli minn dak ta' investimenti f'ishma. Madankollu, f'ċerti ċirkostanzi, partikolarment meta l-aspettattivi tar-rata tal-imgħax ikunu qed jinbidlu, il-valur tal-biċċa l-kbira tal-bonds ukoll ikun volatili. L-aktar użu komuni ta' bond huwa biex jipprovdi rendiment affidabbli, jew sors ta' dħul sal-maturità. Pereżempju, il-valur ta' bond jista' jiġi affettwat ħażin minn numru ta' fatturi, bħal:

- a. il-klassifikazzjoni tal-kreditu tal-emittent, li tirrifletti l-kapaċità tagħhom li jhallsu lura l-ammonti pagabbli meta

dawn ikunu dovuti;

- b. l-aspettattivi tas-suq dwar rati futuri tal-imgħax u tal-inflazzjoni;
- c. l-ammont ta' imgħax pagabbli (il-kupun);
- d. it-tul ta' żmien sakemm id-dejn jasal biex ikun dovut li jithallas lura; jew
- e. is-superjorità ta' bond fl-istruttura tal-kapital ta' kumpanija, u l-kwalità ta' kwalunkwe sigurtà disponibbli.

Il-fatturi li x'aktarx ikollhom impatt ewlieni fuq il-valur ta' bond huma l-pożizzjoni finanzjarja perċepita tal-emittent u l-bidliet fl-aspettattivi tar-rata tal-imgħax tas-suq. Il-bonds maħruġa minn gvernijiet ewlenin jew korpi sovranażżjonali għandhom tendenza li jkunu investimenti b'riskju aktar baxx, filwaqt li r-riskji ta' titoli ta' dejn oħra (bħal dawk b'emittenti minn suq emergenti jew emittenti korporattivi) jistgħu jvarjaw ħafna. Pereżempju, jekk emittent ikun f'diffikultà finanzjarja, hemm riskju akbar li jista' jonqos mill-obbligi ta' ħlas lura tiegħu. F'dan il-każ, ftit jew xejn kapital jista' jiġi rkuprat u kwalunkwe ammonti mħallsa lura jistgħu jiehdu ammont sinifikanti ta' żmien biex jinkisbu.

2.3 Prodotti tal-Assigurazzjoni fuq il-Hajja

"Il-Bonds tal-Assigurazzjoni fuq il-Hajja" huma forma ta' kuntratt ta' assicurazzjoni li jipprovdu kemm element ta' assicurazzjoni fil-każ tal-mewt tal-persuna jew persuni koperti kif ukoll għandhom valur kontinwu bħala investiment (għall-kuntrarju ta' skadenza li ma tiswa xejn fl-aħħar ta' perjodu jew terminu ddefinit).

Il-bonds tal-hajja jinħarġu mill-kumpaniji tal-assicurazzjoni, u l-investiment ikun soġġett għall-kapaċità tal-kumpanija tal-assicurazzjoni li tħallas lura s-somom dovuti lill-investitur meta l-ħlas tagħhom ikun dovut. Dan ifisser li l-affidabbiltà tal-kreditu tal-kumpanija tal-assicurazzjoni hija importanti, bl-istess mod għal kwalunkwe bond ieħor.

F'xi każijiet, il-qliġ disponibbli minn bond tal-hajja huwa marbut direttament ma' pool ta' assi speċifika miżmuma mill-kumpanija tal-assicurazzjoni. F'każijiet oħra, il-qliġ jista' jkun marbut b'mod aktar ġenerali mal-profitti tal-kumpanija iġenerali, li jnaqqas it-trasparenza ġenerali tal-qliġ.

Jekk tixtieq tinvesti f'bond tal-hajja, se tiġi ppreżentat b'informazzjoni speċifika dwar it-tip ta' kuntratt, it-termini tiegħu u informazzjoni aktar ġenerali dwar l-assicuratur u s-saħħa finanzjarja tiegħu. Jekk jogħġbok irreferi għal din id-dokumentazzjoni għal dettalji speċifiċi dwar il-politika u deskrizzjoni aktar dettaljata tar-riskji ta' investiment.

2.4 Prodotti Strutturati

"Prodotti Strutturati" hija l-frażi ġenerika għal prodotti li jipprovdu esponiment ekonomiku għal firxa wiesgħa ta' klassijiet ta' assi sottostanti. Il-livell ta' dħul u/jew tkabbir tal-kapital derivat minn prodott strutturat huwa ġeneralment marbut mal-prestazzjoni tal-assi sottostanti rilevanti. Madankollu, il-qliġ potenzjali mill-prodott strutturat tiegħek jista' jkun differenti minn dak li jista' jinkiseb mill-assi sottostanti. Ċerti prodotti strutturati jipprovdu protezzjoni tal-kapital tali li investitur ma jkollux esponiment ekonomiku għall-prestazzjoni tal-assi sottostanti taht ċertu livell. Prodotti strutturati oħra jistgħu jpoġġu l-kapital tiegħek f'riskju (dawn xi kultant huma magħrufa bħala Prodotti Strutturati bil-Kapital f'Riskju jew SCARPs).

Simili għall-bonds u l-istrumenti ta' dejn, ħafna mill-istrategġiji tal-prodotti strutturati huma esposti għall-klassifikazzjoni tal-kreditu tal-emittent tal-prodott, fis-sens li l-ħlas lura jista' jkun f'riskju jekk l-emittent ma jkunx jista' jħallas lura s-somom dovuti skont it-termini tal-prodott. Madankollu xi prodotti jistgħu jinkludu garanzija biex jittaffew dawn ir-riskji ta' kreditu potenzjali. L-investituri għandhom ikunu konxji li r-ritorn tal-kapital investit fl-aħħar tal-perjodu ta' investiment mhuwiex garantit, u għalhekk l-investituri jistgħu jirċievu inqas minn kemm investew oriġinarjament.

L-investituri għandhom jifhem kemm in-natura tal-assi sottostanti kif ukoll il-firxa tal-esponiment ekonomiku tagħhom għal dawk l-assi. F'xi każijiet, il-prodotti strutturati jistgħu joffru dħul għoli jew livell għoli ta' parteċipazzjoni għat-tkabbir tal-kapital esperjenzat mill-assi sottostanti. Dawn il-prodotti ġeneralment ma jinkorporawx il-protezzjoni tal-kapital, u kwalunkwe protezzjoni li tiġi pprovduta tkun dipendenti fuq indiċi finanzjarju jew ġabra ta' indiċijiet li jissodisfaw ċerti kundizzjonijiet matul il-hajja tal-prodott (bħal valur minimu). Prodotti bħal dawn ġeneralment jinkludu l-ingranaġġ (jiġifieri self jew li jaqblu li jgħarbu obligazzjonijiet potenzjali f'tentattiv biex jagħtu spinta lill-qliġ tal-investiment), u l-valur tagħhom jista' jkun soġġett għal waqgħat f'daqqa u kbar jekk il-kundizzjonijiet li jistgħu jkunu meħtieġa għall-protezzjoni tal-kapital ma japplikawx.

L-investituri għandhom jirvedu bir-reqqa l-iskedi tat-termini tal-prodott u letteratura oħra għad-dettalji ta' kwalunkwe fattur li jista' jkollu impatt fuq kif il-ħlas mill-prodott jista' jinbidel skont il-kundizzjonijiet ekonomiċi jew tas-suq differenti. B'mod partikolari, meta l-ħlas mill-prodott jinkorpora protezzjoni kundizzjonali, jekk tinkiser il-barriera tal-protezzjoni l-valur tal-kapital tal-investiment se jkun espost għar-riskju sħiħ tal-assi sottostanti.

L-investituri għandhom ikunu konxji li t-tifdija qabel iż-żmien jew ix-xiri mis-suq sekondarju jistgħu jirriżultaw f'telf tal-kapital, anke fejn it-termini tal-prodott jipproteġu jew jiggarrantixxu r-ritorn tal-ammont nominali mixtri. Dawn il-prodotti jistgħu wkoll ma jiġux realizzati faċilment, u dan ifisser li jista' jkun diffiċli li wieħed jillikwida jew ibigh prodott ta' dan it-tip.

L-investituri fi prodotti li għandhom protezzjoni kundizzjonali tal-kapital jew li m'għandhomx protezzjoni tal-kapital għandhom jinvestu fihom biss jekk huma lesti li jgarrbu telf totali jew sostanzjali tal-flus li jkunu investew, kif ukoll kwalunkwe kummissjoni jew ħlasijiet oħra fuq it-tranzazzjonijiet.

L-investimenti alternattivi jistgħu jintużaw minn xi klijenti biex jidiversifikaw aktar ir-riskji tal-investment preżenti fil-portafoll tal-assi tagħhom. Dawn l-investimenti huma ta' natura personalizzata ħafna u jistgħu jinvolvu riskji uniċi jew mhux tas-soltu bħala riżultat li qed jipprovdur sorsi alternattivi ta' qligħ għall-portafoll. Huwa importanti li tifhem il-karatteristiċi tat-tip ta' assi qabel ma tagħmel tali investment.

Ħafna investimenti alternattivi huma strutturati bħala fondi mhux regolati. Dan ifisser li l-istandards tat-tħaddim, l-amministrazzjoni u l-immaniġġjar huma ddeterminati b'mod privat mill-operatur tal-fond, aktar milli bis-saħħa tar-regolamentazzjoni.

Huwa importanti li tifhem li jista' jkun diffiċli li tillikwida jew tbigh investiment ta' dan it-tip, jew li tidentifika valutazzjoni ġusta ddeterminata b'mod indipendenti għal interess f'dan it-tip ta' strument. Barra minn hekk tista' ma tkunx protett minn ċerti protezzjonijiet regolatorji jew skemi ta' kumpens fil-każ li operatur ta' skema jaġixxi b'mod illegali u jikkawża telf għalik meta jimmaniġġja l-assi tal-fond. Riskji bħal dawn jistgħu jittaffew permezz tat-tweqqi ta' diliġenza dovuta estensiva qabel l-investment, jew permezz ta' investment ġo fondi mmaniġġjati b'mod professjonali.

L-investituri għandhom jinvestu f'dawn il-prodotti biss jekk huma lesti li jgarrbu telf totali jew sostanzjali tal-flus li jkunu investew, kif ukoll kwalunkwe kummissjoni jew ħlasijiet oħra fuq it-tranzazzjonijiet.

Il-frażi **"Investimenti Alternattivi"** tista' tkopri firxa wiesgħa ħafna ta' prodotti ta' investment, u l-klassijiet ewlenin ta' dawn il-prodotti huma stabbiliti hawn taħt:

a. *"Hedge Funds"*

Il-*"hedge funds"* huma investimenti li, b'kuntrast ma' fondi konvenzjonali *"long only"*, se jhaddmu varjetà wiesgħa ta' strateġiji ta' negozjar differenti sabiex jipproduċu l-qligħ. It-tip ta' strateġiji u l-investimenti previsti minn *"hedge fund"* se jkunu determinant ewleni ta' kemm ikun riskjuż l-investment. L-istrateġiji jistgħu jvarjaw minn fondi bi qligħ assolut b'riskju aktar baxx sa fondi b'riskju għoli jew spekulattivi li jagħmlu użu minn ingranaġġ estensiv f'tentattiv biex jiksbu qligħ massimu mill-istrateġija ta' investment tagħhom.

L-investimenti li jsiru minn *"hedge funds"* jistgħu jkunu bbażati b'mod restrittiv madwar tip speċifiku ta' assi jew strateġija ta' negozjar, u l-qligħ li jesperjenzaw l-investituri f'dawn il-fondi jista' jkun affettwat ħażin minn ċirkostanzi tas-suq jew tal-industrija speċifiċi ħafna. Għalhekk huwa importanti li qabel tinvesti tifhem it-tip ta' strateġija u investment li se jintużaw fi kwalunkwe *"hedge fund"*.

b. Ekwità Privata u Fondi tal-Ekwità Privata

Il-fondi ta' ekwità privata jinvestu b'mod komuni fi kwalunkwe forma ta' ekwità jew kumpanija li ma tkunx innegożjata b'mod miftuħ permezz ta' kambju ta' investment pubbliku. Għalhekk il-kumpaniji kkonċernati se jsibu l-finanzjament b'mod privat u b'hekk mhux se jkunu soġġetti għal regoli stretti tal-elenkar jew għal rekwiżiti ta' ppreżentar. Dan il-fattur ifisser li l-fondi ta' ekwità privata jistgħu jinvestu f'firxa wiesgħa ta' kumpaniji mhux ikkwotati. Jistgħu jkunu kumpaniji żgħira godda bi ftit jew l-ebda esperjenza kkonfermata, u jvarjaw sa ditti li jkunu ta' daqs sinifikanti bi storja ta' negozjar twila u stabbilita. Numru ta' attributi tal-investment fl-ekwità privata jagħtu lok għal fatturi ta' riskju uniċi bħal:

- i. investimenti mhux trasferibbli, jew perjodu twil ta' **"immobilità"** li matulu l-investment ma jistax jinbiegħ. Anke jekk jinstab xerrej, jista' ma jkunx possibbli li jsir il-bejgħ u kwalunkwe bejgħ li huwa permess jista' ma jseħx bi prezz li jirrifletti l-valur ġust;
- ii. il-kapital impenjat jista' jingibed matul il-perjodu tal-impenn tal-kapital. L-investituri għandhom ikunu kapaċi jagħmlu l-pagamenti biex jissodisfaw is-sejħiet għall-kapital li jsiru matul il-perjodu kollu tal-impenn;
- iii. il-portafoll iffukat ta' investimenti, li jista' jwassal għal esponiment ekonomiku mhux diversifikat għall-assi sottostanti;
- iv. l-użu possibbli ta' ingranaġġ jew self sinifikanti, li jampplifika r-riskji possibbli;
- v. in-nuqqas possibbli ta' skrutinju jew responsabbiltà tal-amministrazzjoni lejn l-azzjonisti għad-deċiżjonijiet li jieħdu; u
- vi. id-distribuzzjonijiet ġeneralment isiru fi flus kontanti, madankollu jekk il-fond ma jkunx jista' jbigħ l-interess tiegħu f'kumpanija privata, dan jista' jqassam interessi minoritarji f'dawn il-kumpaniji lill-investituri fil-fond.

Huwa importanti li tkun familjari mat-termini ta', u r-riskji assoċjati ma', kwalunkwe fond li tinvesti fih.

c. Fondi tal-Proprietà jew ta' Żvilupp tal-Proprietà

L-investment fi proprjetà immobbli jew f'xi fondi tal-proprjetà jinvolvi numru ta' riskji partikolari għal din il-klassi ta' assi. Notevolment, il-proprjetà fissa hija immobbli u jista' ma jkunx faċli li tinbiegħ jew li tiġi vvalutata b'mod indipendenti. Bħala riżultat tan-natura mhux likwida tal-proprjetà jista' jiehu ż-żmien biex jiġi realizzat kwalunkwe investment magħmul anke meta tkun qed tipparteċipa f'fond tal-proprjetà. M'hemm l-ebda garanzija li l-proprjetajiet sottostanti se jibqgħu okkupati, jew li ma jistgħux iġarrbu spejjeż ta' manutenzjoni jew restawr sinifikanti li jistgħu jkollhom impatt fuq il-qliġ disponibbli. Il-proprjetà kollha hija soġġetta għal riskji lokali li jistgħu jkunu ta' natura unika, li jistgħu jkunu kkawżati minn fatturi bħač-čirkustanzi legali, ekonomiċi, ambjentali jew politiċi prevalenti.

L-investituri fil-fondi ta' żvilupp tal-proprjetà jiffaċċjaw riskji addizzjonali relatati mat-tlestija b'suċċess tal-proġett ta' żvilupp kemm fil-hin kif ukoll skont il-baġit. Anke jekk il-proġett jitlesti b'suċċess, m'hemm l-ebda garanzija li l-proprjetajiet se jinbiegħu jew jinkrew bl-ispiza maħsuba jew fil-perjodu ta' żmien maħsub.

Il-proprjetà kummerċjali hija wkoll soġġetta għal riskji relatati mat-tip ta' użu assoċjat mal-proprjetà, u l-prospertà tal-ekonomija lokali jew nazzjonali rilevanti għall-kerreġja u n-negożju tagħhom.

Il-qliġ disponibbli minn fondi tal-proprjetà jista' jkun affettwat ukoll mill-ingranaġġ fejn is-self jintuża biex jiffinanzja l-konstruzzjoni jew ix-xiri.

Sabiex tinżamm il-korrettezza u l-ekwità bejn id-detenturi tal-unitajiet li jibqgħu fil-fond u dawk li joħorġu mill-fond, f'čirkostanzi eċċezzjonali, jista' jkun hemm dewmien fl-iswiċċjar jew fit-tisrif tal-parteċipazzjoni kollha jew parti minnha fl-unitajiet tal-fondi għal tipikament sa xahar jew, fil-każ ta' unitajiet ta' fond li jinvesti direttament jew indirettament fil-bini jew fl-art, sa sitt xhur. Jekk ikun hemm dewmien, l-iswiċċjar jew it-tisrif ġeneralment jużaw il-prezzijiet għal kull unità li japplikaw fil-ġurnata li fiha effettivament isehh l-iswiċċjar.

d. Prodotti Marbuta mal-Komoditajiet

L-investimenti bbażati fuq il-komoditajiet jistgħu jintlaqtu minn varjetà ta' fatturi politiċi, ekonomiċi, ambjentali u staġjonali. Dawn jirrelataw ma' kwistjonijiet tad-dinja reali li għandhom impatt fuq id-domanda jew fuq il-provvista disponibbli tal-komodità inkwistjoni. Il-valur tagħhom jista' jaqa' kif ukoll jitla', u f'xi każijiet jista' fin-natura tiegħu jitreġġa' lura għall-medja. L-investment fil-komoditajiet ta' spiss jinkiseb permezz ta' prodott strutturat fuq l-indiċi tal-komoditajiet jew fuq basket ta' komoditajiet differenti, jew billi jintuża derivattiv tal-komoditajiet. Jekk jogħġbok irreferi għall-fatturi kollha tar-riskji għal kull wieħed minn dawn il-prodotti għal aktar informazzjoni.

2.5 Investimenti Innegożjati fuq il-Borża ta' Malta u fuq Prospects MTF

L-investimenti li jistgħu jiġu nnegożjati fuq il-Borża ta' Malta huma limitati u nieqsa mil-likwidità u dan jista' jkollu effett negattiv fuq il-prezz tas-suq tat-titoli kkwotati fuq il-Borża u l-kapaċità li tixtri jew tiddisponi minn titoli partikolari fi kwalunkwe hin partikolari. L-investment f'titoli ammessi fuq il-Prospects MTF (li huwa mħaddem u rregolat mill-Borża ta' Malta, "Prospects") għandu numru ta' riskji addizzjonali inklużi: (a) l-emittenti setgħu ġew inkorporati biss reċentement bl-ebda rekord tal-kummerċ jew storja tal-operazzjonijiet tagħhom; (b) mhux probabbli li l-emittenti tal-Prospects se jfittxu l-klassifikazzjoni tal-kreditu ta' aġenzija tal-klassifikazzjoni indipendenti; (c) il-Prospects jista' jkun suq inqas likwidu mill-Borża ta' Malta u/jew minn swieq regolati oħra.

2.6 Derivattivi u Warrants ("Derivatives and Warrants")

Din il-kategorija ta' investimenti tkopri firxa wiesgħa ħafna ta' strumenti finanzjarji li jistgħu jintużaw għal għanijiet ta' mmaniġġjar tar-riskju bi spejjeż baxxi jew biex jinkiseb esponiment spekulattiv għal riskji ekonomiċi speċifiċi. Qabel ma tinvesti jew tawtorizza lil xi ħadd biex jinvesti f'ismek fid-derivattivi, għandek tiegħu ħsieb li tiżgura li tifhem l-aspetti importanti li ġejjin ta' dawk id-derivattivi:

- il-karatteristiċi u r-riskji/l-volatilità tal-assi li magħhom huwa marbut il-kuntratt (is-"sottostanti");
- kwalunkwe konvenzjoni rilevanti tal-kwotazzjonijiet tas-suq, bħad-daqs tal-lott ta' kuntratt u l-valur attribwit għač-čaqliq fil-valur tas-sottostanti;
- l-esponiment "ingranat" għač-čaqliq fil-prezzijiet tas-sottostanti, li jżid b'mod sinifikanti l-volatilità;
- is-somom li tista' taffordja li tirriskja qabel ma tkun tixtieq li tagħlaqhom;
- kif investimenti differenti f'derivattivi jistgħu jinteraġixxu ma' xulxin;
- kwalunkwe responsabbiltà kontinwa li jista' jkollok matul il-ħajja tal-kuntratt bħal kwalunkwe rekwiżit li tiddepożita ammonti ta' flus bħala "Marġni", u l-konsegwenzi potenzjali jekk tonqos li tagħmel dan;
- kwalunkwe azzjoni li jista' jkollok bżonn tiegħu biex teżercita jew tagħzel is-saldu fl-iskadenza jew qabel;
- il-persuna li se tkun responsabbli biex thallas kwalunkwe somma dovuta lilek matul il-kors tal-kuntratt jew fil-maturità jew fl-iskadenza, u l-probabbiltà li dawn is-somom jithallsu lura meta jkunu dovuti; u

- i. Jekk m'intix ċert minn xi wieħed minn dawn l-aspetti jew oħrajn ta' kuntratt ta' derivattivi li qed tikkunsidra li tidhol fih, jekk jogħġbok ikkunsidra l-azzjonijiet tiegħek bir-reqqa u irreferi għand konsulent finanzjarju professjonali kif meħtieġ.

2.7 Derivattivi u Warrants jistgħu jinvolve obbligazzjoni kontingenti

It-tranzazzjonijiet ta' obbligazzjoni kontingenti, li għandhom il-Margni jistgħu jeħtieġu li l-investituri jagħmlu serje ta' hlasijiet ibbażati fuq il-valur tas-suq tal-assi sottostanti minn żmien għal żmien. Jekk tinnegożja fil-*"futures"*, fil-kuntratti għal differenzi jew tbigh l-opzjonijiet, tista' ssufri t-telf totali tal-Margni li tkun iddepożitat qabel l-għeluq. Jekk is-suq jimxi kontrik, tista' tintalab thallas Margni addizzjonali sostanzjali fi żmien qasir biex iżżomm il-pożizzjoni. Jekk tonqos milli tagħmel dan fiż-żmien meħtieġ, il-pożizzjoni tiegħek tista' tiġi likwidata b'telf u inti tkun responsabbli għad-defiċit li jirriżulta. Anke jekk tranzazzjoni ma jkollhiex Margni, xorta jista' jkollha l-obbligu li tagħmel aktar hlasijiet f'ċerti ċirkostanzi aktar minn kwalunkwe ammont imħallas meta dħalt fil-kuntratt.

2.8 Kuntratti tipiċi tad-derivattivi

a. Opzjonijiet Mixtrija jew Warrants

Dawn il-kuntratti joffru dritt b'limitu ta' żmien biex tissottoskrivi jew tiddisponi minn ammont definit ta' assi fil-futur bi prezz speċifikat issa. L-investitur se jhallas primjum bil-quddiem biex jixtri l-opzjoni li jixtri jew ibigh (**"l-eżerċitar"**) l-assi fi żmien (**"l-iskadenza"**) u bi prezz (**"prezz tal-eżerċitar"**) speċifikati fil-kuntratt. It-telf massimu potenzjali f'kull każ huwa l-ammont tal-primjum imħallas bil-quddiem. Dan il-primjum normalment ikun żgħir meta mqabbel mal-valur tal-assi li se jiġi nnegożjati fl-iskadenza jew fl-eżerċitar. Dan jintilef fl-intier tiegħu jekk l-opzjoni tiġi eżerċitata jew tasal l-iskadenza tagħha meta l-prezz tas-sottostanti jkun oghla mill-prezz tal-eżerċitar ta' opzjoni put mixtrija jew taht il-prezz tal-eżerċitar ta' opzjoni call mixtrija. Moviment relattivament żgħir fil-prezz tat-titolu sottostanti jista' għalhekk jirriżulta f'ċaqliq sproporzjonalment kbir, mhux favorevoli jew favorevoli, fil-prezz tal-opzjonijiet jew tal-warrants.

Huwa essenzjali għal kull min qed jikkunsidra li jixtri l-warrants li jifhem li d-dritt għas-sottoskrizzjoni (li jagħtih il-warrant) huwa dejjem limitat biż-żmien bil-konsegwenza li jekk l-investitur jonqos milli jeżerċita dan id-dritt fil-perjodu ta' żmien determinat minn qabel, allura l-investment isir ma jiswa xejn.

Fil-każ li investitur jixtri opzjoni fuq kuntratt ta' *"futures"*, u aktar tard jeżerċita din l-opzjoni, huma jkun sposti, fil-każ ta' opzjoni call, għar-riskji tal-*"futures"* f'pożizzjoni twila, u fil-każ ta' opzjoni put, għar-riskji tal-*"futures"* f'pożizzjoni qasira. Ir-riskji tal-*"futures"* huma deskritti hawn taht.

b. Opzjonijiet Mibjugħa

Il-bejgħ tal-opzjonijiet jinvolve riskju akbar b'mod sinifikanti mix-xiri tal-opzjonijiet. Dan għaliex il-bejgħ tal-opzjoni ġeneralment jaċċetta primjum relattivament żgħir bħala tpattija għall-obbligu legali possibbli li jkun jixtri jew ibigh ammont ferm akbar ta' assi fl-eżerċitar jew fl-iskadenza bi prezz determinat issa jekk ix-xerrej jagħzel li jeżerċita. Għalhekk, it-Telf potenzjali involut fil-bejgħ ta' opzjoni huwa ġeneralment ħafna akbar mill-primjum inizjali riċevut. Dan ifisser li dawn huma investimenti ta' obbligazzjoni kontingenti, li jistgħu jeħtieġu li l-investitur iħallas fondi addizzjonali meta jiġi eżerċitat il-kuntratt.

Fil-każ ta' opzjonijiet call mibjugħa, jekk diġà għandek biżżejjed mill-assi sottostanti biex twassal fil-każ tal-eżerċitar, dan jista' jillimita r-riskju potenzjali involut. L-investitur jista' jkun obligat li jiddepożita hlasijiet ta' Margni fi flus matul il-ħajja ta' kuntratt ta' opzjonijiet mibjugħa biex ikopri t-Telf potenzjali.

c. *"Futures"* jew *"Forwards"*

It-tranzazzjonijiet fil-*"futures"* jew fil-*"forwards"* huma differenti għaliex jinvolve l-obbligu legali li tixtri (*"long"*) jew li tbigh (*"short"*) ammont speċifikat ta' assi fl-iskadenza bi prezz iddeterminat illum. Dawn it-tranzazzjonijiet ġeneralment ikollhom grad għoli ta' riskju, li jirriżulta minħabba li l-investitur ikun espost għall-moviment ta' ammont proporzjonalment kbir tas-sottostanti bi tpattija għal hlas żgħir bil-quddiem. Dan jista' jaħdem favur jew kontra l-investitur, skont id-differenza bejn il-prezz attwali tas-suq tas-sottostanti u l-prezz tal-eżerċitar iddefinit fil-kuntratt.

Għal *"futures"* jew *"forwards"* mixtrija, l-investitur se jibbenefika mill-prezzijiet jogħlew tas-suq, u viċe versa għal *"futures"* jew *"forwards"* mibjugħa. Jekk jogħġbok innota wkoll li l-prezz attwali li bih l-assi jistgħu jiġu nnegożjati fis-suq tal-*"futures"* jista' jkun differenti mill-prezz li bih jistgħu jinxtraw jew jinbiegħu immedjatament fil-ħin tan-negożjar. Dan jista' jaħdem favur jew kontra l-qliġ li jesperjenza l-investitur.

Il-*"futures"* jew il-*"forwards"* huma investimenti ta' obbligazzjoni kontingenti, li jfisser li inti tista' tintalab thallas somom addizzjonali matul il-ħajja tal-kuntratt u fil-maturità. Huwa importanti ħafna li tifhem l-ammonti potenzjali li inti tista' tkun responsabbli għalihom, u li tkun komdu li tkun tista' taffordja thallas dawn l-ammonti meta jsiru dovuti jekk tkun meħtieġ tagħmel dan.

d. Kuntratti għad-Differenza

Il-kuntratti għad-differenza huma simili għall-*“futures”* jew il-*“forwards”*. Madankollu, b'differenza minn *“futures”* u opzjonijiet oħra, is-saldu ta' dawn il-kuntratti jista' jsir biss fi flus. L-investiment f'kuntratt għad-differenza għandu riskji simili għall-investiment fil-*“futures”* u għandek tkun konxju u tifhem it-twissijiet ta' riskju stabbiliti fit-taqsimiet ta' hawn fuq.

Xi kuntratti għad-differenza huma magħrufa bħala *“swaps”*. Il-forom tipiċi ta' dan it-tip ta' kuntratt jistgħu jkunu simili għal ftehim biex jinxtaw jew jinbiegħu serje ta' opzjonijiet fuq assi jew indiċi sottostanti bi prezz medju speċifikat illum. Is-*“swaps”* u kuntratti oħra għad-differenza huma investimenti ta' obbligazzjoni kontingenti, li jfisser li jekk il-prezz sottostanti jiċċaqilaq f'direzzjoni mhux favorevoli, l-investitur jista' jintalab iħallas flus addizzjonali mas-saldu finali.

3. Fatturi ta' riskju oħra assoċjati mad-derivattivi

3.1 Derivattivi Barra l-Borża

Jista' jkun li mhux dejjem jidher li d-derivattivi qed jiġi nnegożjat fuq il-borża jew barra l-borża. Hafna prodotti bħal dawn mhumieks trasferibbli u m'hemm l-ebda suq tal-kambju li fih tista' tingħalaq pożizzjoni eżistenti. Jista' jkun li ma jkunx possibbli li tiġi likwidata pożizzjoni miżmuma f'tali kuntratt, jew li b'mod preċiż jiġi vvalutat il-valur tagħha jew l-esponiment għar-riskju. It-tranzazzjonijiet barra l-borża jistgħu jkunu inqas regolati jew soġġetti għal reġim regolatorju separat.

3.2 Sospensjonijiet tan-Negożjar

Taht ċerti kundizzjonijiet ta' negożjar, jista' jkun diffiċli jew impossibbli li pożizzjoni tiġi likwidata. Dan jista' jseħh, pereżempju, fi żminijiet ta' ċaqliq rapidu fil-prezz jekk il-prezz jogħla jew jaqsa f'sessjoni ta' negożjar waħda sal-punt li skont ir-regoli tan-negożjar rilevanti tal-kambju jiġi sospiż jew ristrett. It-tqegħid ta' ordni ta' waqfien ta' telf mhux neċessarjament jillimita t-Telf tiegħek għall-ammonti maħsuba, minħabba li l-kundizzjonijiet tas-suq jistgħu jagħmluha impossibbli li titwettagħ tali ordni bil-prezz stipulat.

3.3 Protezzjonijiet tal-*“Clearing House”*

Fuq hafna boroż, it-twertiq ta' tranżazzjoni huwa **“garantit”** mill-borża jew mill-*“clearing house”*. Madankollu, din il-garanzija x'aktarx li f'hafna ċirkostanzi ma tkoprix lilek, lill-klijent, u tista' ma tiproteġikx jekk parti oħra tonqos mill-obbligi tagħha lejek. Fuq talba, aħna niehdu pjaċir nispjegaw kwalunkwe protezzjoni pprovduta lilek taht il-garanzija tal-ikklijer applikabbli għal kwalunkwe derivattiv fuq il-borża li tkun qed tinnegożja fih. M'hemm l-ebda *“clearing house”* għal opzjonijiet tradizzjonali, u lanqas normalment għal strumenti barra l-borża li mhumieks innegożjati skont ir-regoli tal-borża.

3.4 Kollateral

Jekk tiddepożita kollateral bħala garanzija ma' ditta, il-mod li bih jiġi ttrattat se jvarja skont it-tip ta' tranżazzjoni u fejn tkun innegożjata. Jista' jkun hemm differenzi sinifikanti fit-trattament tal-kollateral tiegħek skont jekk tkunx qed tinnegożja fuq il-borża, bl-applikazzjoni tar-regoli ta' dik il-borża (u l-*“clearing house”* assoċjata), jew tinnegożja barra l-borża. Il-kollateral iddepożitat jista' jitlef l-identità tiegħu bħala l-proprietà tiegħek ladarba jsir in-negożjar f'ismek. Anke jekk in-negożjar tiegħek kellu fl-aħħar jirriżulta fi profitt, tista' ma terġax tiegħu lura l-istess assi li tkun iddepożitajt, u jista' jkollok taċċetta l-ħlas fi flus.

3.5 Insolvenza

Il-każ ta' insolvenza jew inadempjenza tal-emittent ta' derivattiv, jew dak ta' kwalunkwe sensar finanzjarju ieħor involut fit-tranzazzjoni tiegħek, jista' jwassal għal pożizzjonijiet li jiġu likwidati jew magħluqa mingħajr il-kunsens tiegħek. F'ċerti ċirkostanzi, jista' jkun li ma terġax tiegħu lura l-assi attwali li tkun iddepożitajt bħala kollateral u jista' jkollok taċċetta kwalunkwe ħlas disponibbli fi flus. Fuq talba, id-ditta tiegħek trid tipprovi spjegazzjoni tal-punt sa fejn se taċċetta r-responsabbiltà għal kwalunkwe insolvenza ta', jew inadempjenza minn, ditti oħra involuti fit-tranzazzjonijiet tiegħek.

3.6 Dikjarazzjoni tal-fatturi kollha tar-riskju għal tranżazzjonijiet f'munita barranija u fid-derivattivi

Din id-dikjarazzjoni qasira għandha tinqara flimkien mat-twissijiet ta' riskju ddikjarati fil-bqija tal-Iskeda 2, hawn fuq. Din id-dikjarazzjoni ma tiddivulgax ir-riskji kollha u aspetti sinifikanti oħra tan-negożju f'munita barranija u fid-derivattivi. Fil-konsiderazzjoni tar-riskji, għandek tidhol f'tali tranżazzjonijiet biss jekk tifhem in-natura tal-kuntratti u r-relazzjoni legali kuntrattwali li qed tidhol fiha u l-estent tal-iskopertura tiegħek għar-riskju. It-tranzazzjonijiet f'munita barranija u fid-derivattivi mhumieks adattati għal hafna membri tal-pubbliku. Għandek tikkunsidra bir-reqqa jekk it-tranzazzjoni hijiex xierqa għalik fid-dawl tal-esperjenza, l-oġġettivi, ir-riżorsi finanzjarji u ċirkostanzi rilevanti oħra tiegħek.

a. L-effett tal-**"ingranaġġ"**

It-tranzazzjonijiet f'munita barranija u fid-derivattivi għandhom livell għoli ta' riskju. L-ammont tal-marġni inizjali jista' jkun żgħir meta mqabbel mal-valur tal-kuntratt ta' kambju jew tad-derivattivi sabiex it-tranzazzjonijiet ikunu **"ingranati"**. Ċaqliq tas-suq relattivament żgħir se jkollu impatt proporzjonalment akbar fuq il-fondi li ddepożitajt jew li jkollu tiddepożita; dan jista' jaħdem kontrik kif ukoll favurik. Tista' ssufri telf totali tal-fondi tal-marġni inizjali u kwalunkwe fondi addizzjonali ddepożitati magħna biex iżżomm il-pożizzjoni tiegħek. Jekk is-suq imur kontra l-pożizzjoni tiegħek u/jew ir-rekwiżiti tal-marġni jiżdiedu, tista' tintalab tiddepożita fondi addizzjonali fuq avviz qasir biex iżżomm il-pożizzjoni tiegħek. Jekk tonqos milli tikkonforma ma' talba għal depożitu ta' fondi addizzjonali fiż-żmien indikat jista' jirriżulta fl-għeluq tal-pożizzjonijiet tiegħek minna f'ismek u int tkun responsabbli għal kwalunkwe telf jew defiċit li jirriżulta.

b. Ordnijiet jew strateġiji li jnaqqsu r-riskju

It-tqegħid ta' ċerti ordnijiet (eż. ordnijiet ta' **"stop-loss"**, fejn permessi skont il-ligi lokali, jew ordnijiet ta' **"limitu"**), li huma maħsuba biex jillimitaw it-telf għal ċerti ammonti, jista' ma jkunx adegwat jekk il-kundizzjonijiet tas-suq jagħmluha impossibbli li jiġu eżegwiti tali ordnijiet, eż. minhabba n-nuqqas ta' likwidità fis-suq. L-istrateġiji li jużaw kombinazzjonijiet ta' pożizzjonijiet, bħal pożizzjonijiet **"spread"** u **"straddle"** jistgħu jkunu ta' riskju daqslikieku tiegħu pożizzjonijiet **"twal"** jew **"qosra"** sempliċi.

c. Opzjonijiet - Grad varjabbli ta' riskju

It-tranzazzjonijiet fl-opzjonijiet għandhom livell għoli ta' riskju. Ix-xerrejja u l-bejjieġha ta' opzjonijiet għandhom jiffamiljarizzaw ruħhom mat-tip ta' opzjoni (jiġifieri put jew call) li jikkontemplaw in-negożjar filha u r-riskji assoċjati. Għandek tikkalkula sa liema punt il-valur tal-opzjonijiet għandu jiżdied biex il-pożizzjoni tiegħek issir profitabbli, billi tqis il-primjum u l-ispejjeż kollha tat-tranzazzjoni.

Ix-xerrej tal-opzjonijiet jista' jagħmel tajjeb għal jew jeżerċita l-opzjonijiet jew jippermetti li l-opzjoni tiskadi. L-eżerċitar tal-opzjoni jirriżulta fil-ħlas ta' flus jew fix-xerrej li jakkwista jew jagħti l-interess sottostanti. Jekk l-opzjoni tkun fuq futur, ix-xerrej jakkwista pożizzjoni ta' **"futures"** bl-obbligazzjonijiet assoċjati għall-marġni. Jekk l-opzjoni mixtrija tkun sfavorevoli meta tiskadi, inti ssufri telf totali tal-investiment tiegħek, li jkun jikkonsisti mill-primjum tal-opzjoni flimkien mal-ispejjeż tat-tranzazzjoni. Jekk qed tikkontempla li tixtri opzjonijiet sfavorevoli, għandek tkun konxju li ċ-ċans li tali opzjonijiet isiru profitabbli ordinarjament huwa remot. Il-bejgħ (jew **"l-għoti"**) ta' opzjoni ġeneralment jinvolvi riskju konsiderevolment akbar mix-xiri ta' opzjonijiet. Għalkemm il-primjum li jirċievi l-bejjieġ huwa fiss, il-bejjieġ jista' jsufri telf ferm aktar minn dak l-ammont. Il-bejjieġ se jkun responsabbli għal marġni addizzjonali biex iżomm il-pożizzjoni jekk is-suq jimxi kontri. Il-bejjieġ se jkun espost ukoll għar-

riskju li x-xerrej jeżerċita l-opzjoni u l-bejjieġ ikun obligat li jagħmel is-saldu tal-opzjoni fi flus jew li jakkwista jew jagħti l-interess sottostanti. Jekk l-opzjoni tkun fuq futur, il-bejjieġ jakkwista pożizzjoni ta' **"futures"** bl-obbligazzjonijiet assoċjati għall-marġni. Jekk l-opzjoni tkun **"koperta"** mill-bejjieġ li jkollu pożizzjoni korrispondenti fl-assi sottostanti, fil-futur jew f'opzjoni oħra, ir-riskju jista' jiġnaqqas. F'każ li l-opzjoni ma tkunx koperta, ir-riskju ta' telf jista' jkun bla limitu.

Ċerti boroż f'xi ġurisdizzjonijiet jippermettu ħlas differit tal-primjum tal-opzjoni, li jesponi lix-xerrej għar-responsabbiltà għal pagamenti tal-marġni li ma jaqbzux l-ammont tal-primjum. Ix-xerrej xorta jkun għadu soġġett għar-riskju li jitlef il-primjum u l-ispejjeż tat-tranzazzjoni. Meta l-opzjoni tiġi eżerċitata jew tiskadi, ix-xerrej huwa responsabbli għal kwalunkwe primjum mhux imħallas pendenti f'dak iż-żmien.

Riskji addizzjonali komuni għal tranzazzjonijiet tal-kambju u tad-derivattivi

d. Termini u kundizzjonijiet tal-kuntratti

Għandek titlob lid-ditta li magħha tagħmel it-tranzazzjonijiet, it-termini u l-kundizzjonijiet tat-tranzazzjonijiet li jkunu saru u informazzjoni dwar l-obbligi assoċjati (eż. iċ-ċirkostanzi li fihom tista' ssir obligat li tagħmel jew tiegħu konsenja tal-interess sottostanti ta' kuntratt tal-**"futures"** u, fir-rigward tal-opzjonijiet, id-dati ta' skadenza u r-restrizzjonijiet fuq iż-żmien għall-eżerċitar). Taħt ċerti ċirkostanzi, l-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratti pendenti (inkluż il-prezz tal-eżerċitar ta' opzjoni) jistgħu jiġu mmodifikati mill-borża jew mill-**"clearing house"** biex jirriflettu bidliet fl-interess sottostanti.

e. Sospensjoni jew restrizzjoni tar-relazzjonijiet tan-negożjar u tal-ipprezzar

Il-kundizzjoni tas-suq (eż. in-nuqqas ta' likwidità) u/jew it-tħaddim tar-regoli ta' ċerti swieq (eż. is-sospensjoni tan-negożjar fi kwalunkwe kuntratt jew xahar tal-kuntratt minhabba limiti tal-prezz jew **"circuit breakers"**) jistgħu jżidu r-riskju ta' telf billi jagħmluha diffiċli jew impossibbli li jsiru tranzazzjonijiet jew li jingħalqu/jiġu kkompensati l-pożizzjonijiet. Jekk bigħt l-opzjonijiet, dan jista' jżid ir-riskju ta' telf. Mhux dejjem jeżistu relazzjonijiet normali tal-ipprezzar bejn l-assi sottostanti u d-derivattivi. In-nuqqas ta' prezz ta' referenza sottostanti jista' jagħmilha diffiċli li wiehed jiġġudika l-valur **"gust"**.

f. Flus u proprjetà ddepożitati

Għandek tiffamiljarizza ruġhek mal-protezzjoni mogħtija lill-kollateral li tiddepożita permezz ta' flus jew assi oħra fi tranżazzjonijiet domestiċi u barranin, partikolarment fil-każ ta' insolvenza jew falliment ta' ditta. L-estent sa fejn tista' tirkupra flusek jew assi oħra huwa rregolat mil-leġiżlazzjoni u r-regoli lokali fil-pajjiż li fih taġixxi l-kontroparti.

g. Kummissjoni u imposti oħra

Qabel ma tibda n-negożjar, għandek tikseb spjegazzjoni ċara tal-kummissjonijiet, it-tariffi u l-imposti l-oħra kollha li għalihom se tkun responsabbli. Dawn l-imposti se jaffettwaw il-profitt jew telf nett tiegħek.

h. Tranżazzjonijiet f'ġurisdizzjonijiet oħra

It-tranżazzjonijiet fi swieq f'ġurisdizzjonijiet oħra, inkluż swieq marbuta formalment ma' suq domestiku, jistgħu jesponuk għal riskju addizzjonali. Dawn is-swieq jistgħu jkunu soġġetti għal regolamentazzjoni, li tista' toffri protezzjoni tal-investituri differenti jew imnaqqsa. L-awtorità regolatorja lokali tiegħek ma tkunx tista' ġġiegħel l-infurzar tar-regoli ta' awtoritajiet regolatorji jew swieq f'ġurisdizzjonijiet oħra fejn ikunu twettqu t-tranżazzjonijiet tiegħek.

i. Faċilitajiet ta' negożjar

Il-biċċa l-kbira tal-faċilitajiet "*open outcry*" u elettroniki huma appoġġjati minn sistemi komponenti abbażi tal-kompjuter ta' "*order routing*", l-eżekuzzjoni, l-allinjament, ir-reġistrazzjoni jew l-ikklijar tat-tranżazzjonijiet. Bhal fil-każ tal-faċilitajiet u s-sistemi kollha, dawn huma vulnerabbli għal tfixkil temporanju jew falliment. Il-kapaċità tiegħek li tirkupra ċertu telf tista' tkun soġġetta għal limiti fuq ir-responsabbiltà imposti mill-fornitur tas-sistema, is-suq, il-"*clearing house*" u/jew id-ditti membri. Dawn il-limiti jistgħu jvarjaw: għandek titlob lid-ditta li magħha tagħmel it-tranżazzjonijiet għad-dettalji f'dan ir-rigward.

j. Negożjar elettroniku

In-negożjar fuq sistema tan-negożjar elettroniku jista' jkun differenti mhux biss minn negożjar f'suq miftuħ iżda wkoll minn negożjar fuq sistemi oħra tan-negożjar elettroniku. Jekk tagħmel tranżazzjonijiet fuq sistema tan-negożjar elettroniku, inti tkun espost għal riskji assoċjati mas-sistema, inkluż il-falliment tal-hardwer u tas-sofwer. Ir-riżultat ta' kwalunkwe falliment tas-sistema jista' jkun li l-ordni tiegħek ma tiġix eżegwita skont l-istruzzjonijiet tiegħek, jew ma tiġix eżegwita xejn u inti ma tkunx infurmat kontinwament dwar il-pożizzjonijiet tiegħek u l-issodisfar tar-rekwiżiti tal-margni.

k. Tranżazzjonijiet barra l-borża

F'xi ġurisdizzjonijiet id-ditti għandhom permess li jagħmlu tranżazzjonijiet barra l-borża. Id-ditta li tagħmel it-tranżazzjonijiet magħha tista' tkun qed taġixxi bħala l-kontroparti tiegħek għat-tranżazzjoni. Jista' jkun diffiċli jew impossibbli li pożizzjoni eżistenti tiġi likwidata, li tevalwa l-valur, li tiddetermina prezz ġust jew li tevalwa l-esponiment għar-riskju. Għal dawn ir-raġunijiet, dawn it-tranżazzjonijiet jistgħu jinvolvu riskji akbar. Qabel ma twettaq dawn it-tranżazzjonijiet, għandek tiffamiljarizza ruġhek mar-regoli applikabbli u r-riskji mistennija.

l. Ir-rikonoxximent tiegħek tar-riskju

Meta tuża lilna biex tidhol f'kuntratti FX, inti tirrikonoxxi li:

- i. in-negożjar u l-investimenti f'kuntratti FX ingranati kif ukoll mhux ingranati huwa spekulattiv ħafna, jista' jinvolvi livell estrem ta' riskju u huwa xieraq biss għal persuni li, jekk jinnegożjaw fuq margni, jistgħu jassumu r-riskju ta' telf li jeċċedi d-depożitu tal-margni tagħhom;
- ii. il-bidliet fil-prezz fil-munita sottostanti jistgħu jirriżultaw f'telf sinifikanti;
- iii. it-telf jista' jaqbeż sostanzjalment id-depożitu tal-margni tiegħek;
- iv. meta tagħtina struzzjonijiet biex tidhol fi kwalunkwe tranżazzjoni FX, kwalunkwe profitt jew telf li jirriżulta minn ċaqliq fil-valur tal-munita jkun għal kollox għall-kont u r-riskju tiegħek;
- v. tiggarantixxi li inti lest u kapaċi, finanzjarjament u mod ieħor, tassumi r-riskju tan-negożjar f'investimenti spekulattivi;
- vi. inti konxju mill-fatt li, sakemm ma jkunx miftiehem speċifikament mod ieħor, ahna ma nagħmlu l-ebda monitoraġġ kontinwu tat-tranżazzjonijiet li inti diġà tkun dħalt fihom kemm jekk individwalment kif ukoll manwalment. Ma nistgħux ninżammu responsabbli għat-tranżazzjonijiet li jiżviluppaw b'mod differenti minn kif stajt issoponejt inti u/jew għall-iżvantaġġ tiegħek;
- vii. il-garanziji ta' profitt jew ħelsien mit-telf huma impossibbli fin-negożjar tal-investimenti; u
- viii. inti ma rċevejt l-ebda garanzija bħal din jew rappreżentazzjonijiet simili mingħandna, mingħand sensar ta' introduzzjoni, jew mingħand rappreżentanti tagħhom jew ta' kwalunkwe entità oħra.

Il-Bank of Valletta p.l.c. hija kumpanija pubblika b'responsabbiltà limitata liċenzjata biex toffri l-kummerċ bankarju u s-servizzi ta' investiment f'termini tal-Att dwar il-Kummerċ Bankarju (Kap. 371 tal-Liġijiet ta' Malta) u l-Att dwar Servizzi ta' Investiment (Kap. 370 tal-Liġijiet ta' Malta). Il-Bank of Valletta p.l.c. hija intermedjarju tal-assigurazzjoni marbut reġistrat ta' MAPFRE MSV Life p.l.c. MAPFRE MSV Life hija awtorizzata mill-Awtorità ghas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta biex toffri n-negożju tal-assigurazzjoni fit-tul skont l-Att dwar il-Kummerċ tal-Assigurazzjoni 1998. Il-Bank of Valletta p.l.c. hija awtorizzata biex taġixxi bħala fiduċjarju mill-Awtorità ghas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta.

2131 2020 | [bov.com](https://www.bov.com)

Mahruġ mill-Bank of Valletta p.l.c. 58, Triq San Żakkarija, Il-Belt Valletta VLT 1130 - Malta

BOV
Bank of Valletta